

"Evet nasilki Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm (Et-Tahiyat) kelimesiyle, bütün zîhayatın ibadat-ı fıtriyelerini niyet edip takdim ediyor. Öyle de: Tahiyatın hülâsası olan (El-Mübarekât)..." İzahı, Üstad buradaki manaları hadislerden mi çıkarmış?

Bu Tahiyât, Hz. Muhammed (asm)'in Miraç Gecesinde Yüce Allah ile yaptığı selâmlaşmasıdır. Allah ile onun arasındaki mesâfe, iki yay kadar yahut daha az kalınca (Necm, 53/9), Allah'a selâmlarını şöyle arzetti:

(Et-Tahiyatu li'llahi ve's-Salevâtu vet'-Tayyibâtu.)

"Bütün dualar, senâlar, malî ve bedenî ibâdetler, mülk, azamet Allah'a mahsustur."

Yüce Allah bu duaya şöyle mukâbele etti:

(Es-Selâmu aleyke eyyuhe'n-Nebiyi ve rahmetullahi ve berakâtuh)

"Ey Nebî! Selâm da, Allah'ın rahmet ve tüm bereketleri de senin üzerine olsun!"

Hz. Muhammed (asm) şöylece yeniden söz aldı:

(Es-Selamu aleynâ ve alâ ibâdillahi's-sâlihîn)

"Selâm bizlerin ve güzel davranışlarda bulunan Allah'ın sâlih kullarının üzerine olsun!"(1)

Yukarıda yazılan Tahiyât, Hanefî mezhebine göre okunan şeklidir. Diğer mezhep âlimlerinin çoğu da Tahiyâtın bu şeklini benimsemişlerdir. Bu, İbn Mes'ud'un Hz. Muhammed (asm)'den naklettiği tahiyâttır.

Tahiyatın her bir kelimesindeki külli manalar zaten kelime içinde dürülü olarak var. Üstad Hazretleri sadece bu dürülü manaları açıyor. Yoksa Üstad Hazretleri olmayan manaları hariçten bu kelimelerin içine zerk ediyor değil.

Her bir ayet ya da hadisin birçok mana şubeleri vardır. Bir kelimenin açık bir manası

olduğu gibi zımnı, işari ve gereklilik esasına dayalı manaları da vardır ki bunların birçok dal ve budakları bulunur. İslam alimleri bu işari ve remzi manaları ilmi bir titizlik ile tespit edip ilan ederler.

(1) bk. Muhammed Hamidullah, *İslâm Peygamberi*, İstanbul 1972, I /106.